

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка**

Факультет фізичного виховання

Кафедра педагогіки, психології та методики фізичного виховання

**ЩОДЕННИК
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

**здобувача третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти**

(прізвище, ім'я, по батькові)

**спеціальності «Середня освіта»
предметної спеціальності «Фізична культура»**

База практики _____

Керівник практики _____

Науковий керівник _____

Період практики _____

УДК 378.147.091.33-027.22(072)

Щ 92

Рецензенти: *Цигура Галина Олексіївна,*

доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри біологічних основ фізичного виховання, здоров'я та спорту Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка;

Філіпов Володимир Вікторович,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Щ 92 Щоденник науково-педагогічної практики: *методична розробка для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.* Лисенко Л. Л., Гаркуша С. В., Воєділова О. М., Вітченко А. М. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2025. 16 с.

УДК 378.147.091.33-027.22(072)

Методична розробка «Щоденник науково-педагогічної практики» підготовлена відповідно до навчальної програми з освітнього компонента «Науково-педагогічна практика» та визначає зміст, організаційні та методичні основи її опанування здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Фізична культура». Науково-педагогічна практика спрямована на формування у здобувачів універсальних навичок дослідника та професійно-педагогічних компетентностей викладача закладу вищої освіти.

У методичній розробці схарактеризовано зміст практичної підготовки, презентовано показники контролю й оцінювання діяльності практикантів, надано вимоги та зразки звітних документів, описано права і обов'язки практикантів.

Матеріали рекомендовано для використання здобувачам, які опановують практичну підготовку в закладах вищої освіти, науковим керівникам та методистам з науково-педагогічної практики.

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри педагогіки, психології та методики фізичного виховання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Протокол №1 від 27 серпня 2025 р.).*

© НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2025

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Науково-педагогічна практика є одним з необхідних етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих аспірантами за час навчання, набуття й удосконалення наукових і викладацьких компетенцій за спеціальністю «Середня освіта (фізична культура)».

Кількість кредитів – 5 кредитів ЄКТС.

Тривалість практики – 150 годин (5 тижнів).

Компонент освітньої програми – дисципліна обов'язкового компоненту .

Форма підсумкового контролю – залік.

Основною *метою* науково-педагогічної практики є формування в аспірантів універсальних навичок дослідника та професійно-педагогічних компетентностей викладача закладу вищої освіти.

Відповідно *завданнями* науково-педагогічної практики є:

- поглиблення теоретичних знань з методології проведення наукових досліджень й здійснення усіх напрямів професійної діяльності викладача закладу вищої освіти;

- удосконалення і закріплення навичок науково-дослідної діяльності на основі використання досягнень сучасної науки та інноваційного підходу в отриманні нових результатів;

- набуття досвіду планування та реалізації усіх форм організації освітнього процесу в ЗВО та проведення усіх видів навчальних занять;

- розвиток професійно-педагогічних компетентностей на основі педагогічного самоаналізу і рефлексії;

- стимулювання прагнення до неперервної самоосвіти і саморозвитку, навчання упродовж життя.

Обов'язковими видами робіт, які повинен виконати здобувач освітньо-наукового ступеня доктора філософії, під час проходження науково-педагогічної практики і які вносяться до індивідуального плану проходження практики, є: науково-дослідна робота; навчальна робота; методична робота; організаційна робота; виховна робота.

Аспіранти проходять науково-педагогічну практику на кафедрах факультету фізичного виховання, за якими вони закріплені, або (за погодженням із науковим керівником та гарантом освітньої програми) в інших ЗВО з урахуванням мети і завдань власного наукового дослідження, з обов'язковим урахуванням інтересів і потреб здобувачів.

ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст науково-педагогічної практики здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії узгоджується з напрямками діяльності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти: науково-дослідною, навчальною, організаційною, методичною, виховною.

Науково-дослідна робота аспірантів має відповідати обраному напрямку наукових досліджень, обов'язково узгоджується з науковим керівником (керівником практики) і передбачає:

- участь у науковій роботі кафедри, до якої прикріплений здобувач;
- участь в організації і проведенні наукових конференцій факультету / випускової кафедри;
- ознайомлення з діяльністю споріднених вітчизняних та іноземних наукових шкіл, науково-дослідних лабораторій тощо;
- ознайомлення з діяльністю наукових гуртків, участь у залученні студентів до їх роботи;
- виконання експериментальної частини власного наукового дослідження, презентація результатів проведеного наукового експерименту;
- публікацію результатів наукового дослідження;
- участь у розробці та реалізації наукового грантового проєкту / діяльності наукової групи / роботі Ради молодих учених / програмі академічної мобільності у закордонному ЗВО тощо.

Навчальна робота здобувачів-практикантів передбачає:

- підготовку та проведення не менше двох лекційних занять з профільних дисциплін;
- підготовку та проведення практичних занять з профільних дисциплін;
- добір, створення і використання під час занять сучасних наочних посібників, методичних матеріалів, тестових завдань тощо;
- використання на заняттях активних, інтерактивних, інноваційних методів і технологій навчання.

Зміст **методичної роботи** здобувачів полягає в:

- ознайомленні здобувачів з сайтом факультету;
- ознайомленні здобувачів з організацією навчально-методичної роботи кафедри, за якою вони закріплені;
- ознайомленні з освітніми програмами, навчальними планами, робочими навчальними програмами та силабусами дисциплін кафедри;
- ознайомленні практикантів з методичними розробками викладачів кафедри із фахових дисциплін: підручниками,

навчальними посібниками; методичними розробками лекційних, семінарських, лабораторних, практичних занять; засобами контролю навчальних досягнень (для поточного і підсумкового контролю);

- ознайомленні з тематикою курсових та атестаційних робіт здобувачів освіти, методичними матеріалами для їх підготовки і захисту;

- відвідуванні не менше п'яти занять провідних науково-педагогічних працівників факультету з їх наступним аналізом;

- розробці завдань для поточного контролю знань студентів;

- участі у науково-методичних семінарах кафедри.

Організаційна робота здобувача-практиканта має спрямовуватися на:

- участь в настановній конференції з питань змісту й організації практики;

- ознайомлення зі структурою та основними нормативними документами університету, що регламентують роботу ЗВО (Статут, колективний договір, правила внутрішнього трудового розпорядку, основні положення) та факультету фізичного виховання (журнали академічних груп, особові картки студентів тощо);

- ознайомлення з системою роботи кафедри (з навчально-методичною, науковою та виховною роботами);

- ознайомлення з посадовими обов'язками і правами викладача ЗВО;

- ознайомлення з принципами складання навчальних планів і програм підготовки бакалаврів, магістрів.

Виконуючи завдання **виховної роботи** здобувач повинен:

- ознайомитися із системою виховної роботи університету, факультету, кафедри,

- ознайомитися із засадами роботи в студентських групах, діяльністю студентського самоврядування;

- розробити разом із керівником-методистом практики план виховної роботи у студентській групі;

- підготувати і провести виховний захід (кураторська година, флешмоб, дискусія, ділова гра, творчий вечір тощо);

- відвідування виховних заходів, проведених іншими студентами-практикантами або студентським самоврядуванням і їх аналіз.

КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА

Поточний контроль здійснюється методистами впродовж проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів впродовж конкретного періоду.

Критерії й показники контролю науково-педагогічної практики:

1. Відвідування та аналіз проведених аспірантом-практикантом лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять.
2. Перевірка та затвердження планів-конспектів лекційних (семінарських, практичних та лабораторних занять).
3. Перевірка матеріалів аналізу лекційних і семінарських занять.
4. Перевірка щоденника проходження педагогічної практики з щоденною оцінкою про виконання робіт і візою керівника-методиста.
5. Аналіз виховної роботи студента.
6. Аналіз організації науково-дослідної роботи аспіранта та його виступу з науковою доповіддю.

Вид діяльності	Показники	Кількість балів
Науково-дослідна робота	Звіт за підсумками ознайомлення з діяльністю споріднених вітчизняних та іноземних наукових шкіл, науково-дослідних лабораторій тощо	10
	Презентація результатів проведеного наукового експерименту	10
	Публікація результатів наукового дослідження	15
	Участь у розробці та реалізації наукового грантового проєкту / діяльності наукової групи / роботі Ради молодих учених / програмі академічної мобільності у закордонному ЗВО	15
Навчальна робота	Оцінка самостійного проведення залікової лекції № 1	3
	Оцінка самостійного проведення залікової лекції № 2	3
	Оцінка самостійного проведення залікового семінарського, практичного, лабораторного	3

	заняття № 1	
	Оцінка самостійного проведення залікового семінарського, практичного, лабораторного заняття № 2	3
	Оцінка педагогічного аналізу заняття (семінарського, практичного, лабораторного) проведеного викладачем	2
	Оцінка педагогічного аналізу заняття (семінарського, практичного, лабораторного) проведеного іншим аспірантом-практикантом	1
Методична робота	Оцінка розробки лекційного заняття № 1	3
	Оцінка розробки лекційного заняття № 2	3
	Оцінка розробки семінарського заняття № 1	2
	Оцінка розробки семінарського заняття № 2	2
Організацій на робота	Ставлення до науково-педагогічної практики (вчасність виконання завдань, активність, виконавча дисципліна, творчий підхід тощо)	5
	Якість ведення щоденника проходження педагогічної практики	5
	Доповідь на науковій конференції (публічний виступ, презентація мультимедійна чи у вигляді методичної розробки, стендова доповідь, тощо) <i>(звіт та захист)</i> .	5
Виховна робота	Оцінка проведення виховного заходу (конспект виховного заходу та проведення самого заходу)	10
Загальна оцінка з науково-педагогічної практики		100

ЦИФРОВИЙ ЗВІТ

1. Кількість днів практики згідно з наказом _____
2. Кількість відпрацьованих здобувачем днів _____
3. Кількість пропущених днів _____
4. Проведено занять усього _____, з них:
 - а) лекційних _____
 - б) практичних _____
5. Приймав участь у підготовці навчально-методичних матеріалів:
 - а) лекційних _____
 - б) практичних _____
6. Провів наукових досліджень:
 - а) теоретичних (підбір, пошук, аналіз джерел інформації) _____
 - б) практичних:
 - опитування/анкетування _____,
 - вимірювання /тестування _____,
 - статистична обробка _____,
 - інші _____
7. Брав участь у наукових заходах (конференціях, семінарах, круглих столах тощо, *к-ть, назва*) _____
8. Провів тестувань (кількість учнів) _____
9. Здійснив відвідувань занять _____
- 10.Провів виховних заходів усього _____

ХАРАКТЕРИСТИКА

здобувача-практиканта _____

Кількісні та якісні показники виконаної роботи за період практики

Найбільш сформовані компетентності

Недостатньо сформовані компетентності

Загальний рівень підготовки здобувача

Завідувач кафедри

підпис

ПІБ

Керівник практики

підпис

ПІБ

Науковий керівник

підпис

ПІБ

ЗВІТ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

1. Чи вважаєте Ви себе підготовленим до роботи в закладі вищої освіти ? (відмінно, добре, задовільно, недостатньо)

2. Якими сторонами підготовки Ви найкраще володієте?
(науково-дослідною, організаційною, методичною, навчальною тощо)

3. Які складнощі Ви відчували під час практики?

4. Що Вас найбільше приваблює в роботі викладача?

5. Що Вам не подобається в роботі викладача?

6. Знання яких дисциплін у найбільшій мірі Ви використовували в період педпрактики?

7. Які рекомендації та побажання Ви висловлюєте працівникам факультету щодо покращення підготовки здобувачів до роботи на посаді викладача? _____

ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Науковий керівник здобувача бере участь у настановному інструктажі перед початком практики і під час звітування аспіранта про завершення і підсумки практики.

Конкретний зміст практики планується керівником-методистом (науковим керівником) разом зі здобувачем, узгоджується з гарантом освітньо-наукової програми і відображається в індивідуальному плані педагогічної практики, в якому фіксуються всі види діяльності аспіранта на період практики.

Науковий керівник надає здобувачеві консультативну підтримку щодо укладання і виконання індивідуального плану науково-педагогічної практики; знайомить практикантів з навчально- і науково-методичною літературою фахової кафедри; перевіряє та затверджує конспекти і плани майбутніх (лекційних, лабораторних і практичних) занять; консультує аспірантів щодо вибору форм і методів навчання, організації роботи зі студентським колективом; аналізує проведені заняття; бере участь в обговоренні й оцінці занять, проведених практикантами, а також доповідей на наукових конференціях, оцінює і відповідний бал виставляє у заліковий лист проходження практики.

Керівник-методист (науковий керівник) здійснює систематичний контроль над процесом практики і роботою аспірантів, перевіряє конспекти занять, відвідує усі заняття аспірантів-практикантів (практичні, семінарські, лекції та ін.), бере участь у їх обговоренні.

ОБОВ'ЯЗКИ ТА ПРАВА ЗДОБУВАЧА-ПРАКТИКАНТА

Обов'язки:

Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку.

Здобувач-практикант зобов'язаний розпочати і завершити науково-педагогічну практику у визначений термін.

Здобувач-практикант повинен якісно виконувати роботу, передбачену програмою даної практики:

- складає індивідуальний план роботи на час педагогічної практики і термінів їх виконання;

- веде щоденник проходження педагогічної практики з оцінкою про виконання робіт і візою наукового керівника (керівника-методиста);

- вивчає напрями роботи науково-педагогічних працівників випускової кафедри, знайомиться з методичною і матеріально-технічною базою кафедри;

- відвідує заняття колег-практикантів і робить науково-методичний аналіз проведення заняття;

- розробляє плани лабораторних, семінарських, практичних занять, тексти лекцій, інші методичні матеріали;

- самостійно проводить лекційні, семінарські, лабораторні, практичні заняття;

- виконує обов'язки куратора закріпленої групи і проводить всі форми виховної роботи;

- активно організовує і проваджує науково-дослідну роботу за тематикою власного дослідження;

- бере участь у засіданнях кафедри.

Здобувач повинен підготувати усі необхідні звітні документи відповідно до вимог і відзвітуватись за виконану роботу.

Права:

- звертатися з усіх питань науково-педагогічної практики до наукового керівника, гаранта освітньої програми, до завідувачів кафедр (випускової та профільних), за консультативною допомогою науково-педагогічних працівників факультету;

- знайомитися з кандидатськими та докторськими дисертаціями викладачів (за домовленістю з викладачами кафедри та науковим керівником дисертаційної роботи) при формуванні огляду літературних джерел, мети та завдань дослідження;

- отримувати доступ до наукових лабораторій та обладнання кафедр для проведення досліджень;

- отримувати доступ до відвідування навчальних занять викладачів з метою удосконалення досвіду та розвитку педагогічної майстерності;

- мати безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу й організації науково-педагогічної практики;

- реалізовувати своє право на академічну мобільність.

Підписано до друку 01.09.2025 р. Формат 60×90 1/16.
Ум. друк. арк. 0,93. Обл.-вид. 0,41. Зам. № 51.
Редакційно-видавничий відділ НУЧК імені Т. Г. Шевченка.
14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53, к. 208.
nuchk.tipograf@gmail.com